

Holčičí povídání

Magisterská práce Mariky Pecháčkové je založena na rozhovorech s pěti studentkami a jednou pedagožkou KDT o podobě dnešní identity ženy. Mariku zajímá, jak její respondentky svou identitu používají v tvorbě a práci, jaké prostory jim gender otevírá a v čem je jejich současné myšlení o ženství odlišné ve vztahu k minulým generacím feministického diskurzu. Rozhodla se, že výzkum zaměří na své nejbližší katederní okolí, v němž strávila dekádu svého života jako studentka v letech 2007-17. Vybírá si tedy ženy, se kterými se dobře zná a může s nimi jít v dialogu až na intimní rovinu, s cílem dobrat se až ke slabinám a pádům. Marika vysvětluje název své práce i její formu – orální HERstorie pojmenovává dějiny (v toto případě katedry) z pohledu žen a název „holčičí povídání“ pak ironicky odkazuje k posměšnému označení bezvýznamnosti, kterým muži často práci žen zlehčují.

100 stran textu je členěno do 7 kapitol a hned v úvodu si Marika vymezuje téma a pracovní terén, chce za nánosem kulturních vzorců najít především ženu autentickou, přirozenou. Přeje si, aby její práce byla nápomocna k obecnému hledání postavení žen teď a tady. Tedy v období, které odstartovala na jaře 2013 novela VŠ zákona, když zavedla status pro studenty-rodice coby pozitivní precedens, a kdy se nyní pomalu začíná zjišťovat, jaký je vlastně dopad tohoto konkrétního politického kroku vstříc ženské emancipaci. Student či studentka mohou bezplatně prodloužit své studium o celou dobu rodičovské dovolené, což v praxi ze svědectví studijních referentek protahuje absolutorium až na 20 let studia třeba i do doby, kdy daný obor již vůbec nemusí existovat. Přitom snahou poslankyně, která novelu prosadila, bylo stimulovat porodnost u studentek v období, které je pro otěhotnění nejvhodnější, aby zakládání rodin neodkládaly až na dobu stabilní výdělečné situace.

Marika také uvádí výstupy ze statistik MŠMT o počtech studentů-rodíčů, konkrétní data získala od 3 univerzit (UK, MU a AMU). S problematikou rodičovství studentů souvisí též zakládání školek a dětských skupin, které mohou rodičům (=studentům i pedagogům) výrazně usnadnit život. Jak se ale zdá, v oblasti vysokého školství ještě tato pomoc příliš nepokročila.

Jak je známo, v historicko-spoločenském kontextu byly ženy v minulosti pokládány za méněcenné pohlaví. Ač se jim sice již od konce 19. století dostalo občanských práv, de facto jsou z politického světa vymítány dodnes. Marika se k dané situaci vyjadřuje ze tří pozic - jako žena, autorka i studentka. K dialogům si mezi studentkami KDT vybírá pouze matky – protože si díky vlastní zkušenosti mateřství uvědomila, že právě v izolaci od veřejného života ve prospěch mateřství a po transgresnímu zážitku porodu se její osobnost změnila a dozrála. Sestavila tedy seznam 14 matek, které prošly katedrou v letech 2007-17, a s 6 z nich vedla rozhovor. Občas cituje z textů Martiny Pachmanové, Julie Kristevy a Gilles Lipovetsky, aby své kolegyně přiměla k jasnějším formulacím. Tereza Reichová, Pavla Sobotová, Helena Třeštíková, Tereza Bernátková, Apolena Rychlíková a Viola Ježková spolu s Marikou otevřeně debatují o porodu, orgasmu, drsnosti a snaze napodobit mužské jednání, otevřenosti a hierarchii, o otcích a matkách, panenkách, šatech, špercích a tanci, o používání sexu k vydobytí vlivu a moci, o chybějícím ženském rozměru na KDT, o humoru, tantře, psycho-spirituální krizi, kraniosakrální a

regresní terapii, o snech a rozpomínání, o vydělení z nezdravých modelů, porodních asistentkách, o egu, celistvé ženě, o tvorbě a ženskosti, proměnlivosti, koketérii, pornu, cizopasení, o animální surovosti lovce, o slzách a blondaté studentce, neschopnosti mluvit, a naopak díky filmu možnosti mluvit, i když se nikdo na nic neptá, o vnitřní síle v těhotenství, podivínství, šaškárnách, psychoterapii, o mýtických babičkách, hrající feně, o pohádkách pro holky, extravaganci, maskulinitě, pozitivní diskriminaci, o mužském diskurzu, o katedře a genderu jako projekčním plátnu, o zhoubném tahu na úspěch, obtěžujícím boji, bezbranné situaci zobrazované v ženském filmu, o současné renesanci ženských témat na KDT, o citlivosti k druhým a multitaskingu, o esenci ženství – kdy naše síla je v celku, ve kterém nikdo nehraje prim – o levici, která myslí na budoucnost, o kultuře sexismu a podílení se žen na něm, o mužských kruzích, rezonanci, blízkosti, slyšení a tušení, o běsech a o dvou obvyklých cestách žen – buď budou bojovat a prosadí se (mužsky) anebo se na boj vykašlou a začnou se stranit. Marika v debatách pojmenovává potřebu dnešních dnů: je nutné najít třetí cestu, na níž budou obě pohlaví spolupracovat.

V další kapitole jsou otištěny „manifesty“ spolužaček, které začaly studentky psát ve 4. ročníku na výzvu Martina Marečka. Pro sebe si tak tento vzorek žen pojmenovává důležité rysy svého autorství: „vidět, co jiní nevidí; film nemůžeš mít, můžeš ho jen vyplivnout ze sebe a pustit; pravda je v tom, co děláme a ne to, co o sobě vyprávíme; jsem jako slepý savec, všechno co natočím, je sáním z velkého zdroje – je důležité být si vědom svého sání i své slepoty; největším nepřítelem svobody je ambice, živá přítomnost neodděluje tělo a duši, dobro a zlo“.

Marika na závěr-nezávěr své práce dochází k tomu, že staré šablony v nás stále ještě ovlivňují v rovině nevědomé a bohužel tudíž i neuvědomělé. Zůstává raději u pohyblivé definice „identity ženy“, aby tak zhoubně neurčila, který pól je lepší než ten druhý.

Z obsahu této magisterské práce je zřejmé, že Marika má velký dokumentaristický dar dostávat se v rozhovorech velmi blízko ke každé z respondentek, ačkoli se jedna od druhé velmi liší, a ženy jí vyprávějí i to, co ani o sobě samy možná úplně nevědí. Není totiž v ženském způsobu hlásat na odiv svá moudra, ale spíše prožívat a rukama dělat práci užitečnou pro celek. Je však nutné, aby ženy začaly svá moudra říkat nahlas, právě proto, aby je navzájem i samy od sebe slyšely a nepochybovaly tak o jejich důležitosti.

Marice bych ráda doporučila pokračovat v oral rozhovorech tentokrát i s muži a nematkami a zkusit složit tak celistvější obrázek o KDT FAMU.

Magisterskou práci Mariky Pecháčkové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení B.

RNDr. MgA. Alice Růžicková
Vedoucí magisterské teoretické práce

V Praze, 1. 10. 2017